

فصل دوم

جغرافیای انسانی استان بوشهر

درس ۶ تقسیمات سیاسی استان

استان بوشهر و بنادر و جزایر خلیج فارس از گذشته‌های دور جایگاه ویژه‌ای در تقسیمات سیاسی کشور داشته است. اولین تقسیمات سیاسی به صورت رسمی پس از تصویب قانون تقسیمات کشوری، در سال ۱۳۱۶ انجام شد که تاکنون تغییرات زیادی در آن به وجود آمده است.

بر اساس آخرین تقسیمات کشوری، استان بوشهر دارای:

۹ شهرستان، ۲۳ بخش، ۴۲ دهستان، ۳۲ شهر و ۸۰ روستا و آبادی به شرح زیر است:

شكل ۶-۱

جغرافیای انسانی استان

جدول ۱-۶- تقسیمات سیاسی استان

شهرستان	مرکز شهرستان	دهستان	مرکز بخش	بخش	مرکز دهستان	شهر
بوشهر	کره بند	انگالی	بوشهر	مرکزی	بوشهر	بوشهر
چگادک	چگادک	حومه				
خارک						
دشتستان	برازجان	سرکره	برازجان	مرکزی	برازجان	
	دالکی	دالکی	تنگ ارم	ارم		
	تنگ ارم	زیارت	کلمه	بوشکان		
	کلمه	تنگ ارم	ارم	سعدآباد		
	سعدآباد	دهروド سفلی	دهروود	شبانکاره		
	وحدتیه	بوشکان	بوشکان			
آبیخش		کلمه	پشتکوه			
شبانکاره		نظر آقا	زیراه			
		وحدتیه				
		شبانکاره	شبانکاره			
		آبیخش	درواهی			
گناوه	بندر گناوه	محمد صالحی	بندر گناوه	مرکزی	بندر گناوه	
	بندرریگ	چهار رستایی	رود حله	ریگ		
دشتی	خورموج	درازی	خورموج	مرکزی	خورموج	
	کاکی	بوحری	مرکزی	شنبه	شنبه	
	شنبه		شنبه	کاکی	کاکی	
			سرمهک	طسوج		
			بادوله	چغاپور		
			کاکی	کاکی		
			کاکی	گلستان		
			زیارت			
کنگان	بندر کنگان	بنک	حومه	مرکزی	بندر کنگان	
	سیراف	سیراف	سیراف			
	بنک					
عسلویه	عسلویه	زبا	ناییند	مرکزی	عسلویه	
نخل نقی	نخل نقی	چاه مبارک	چاه مبارک	چاه مبارک		
		افند	افند			

بندر دیر	آبدان	آبدان	بندر دیر	مرکزی	بندر دیر	دیر
آبدان	دوراهک	حومه	بردخون	بردخون		
بردخون	آبکش	آبکش				
برستان	بردخون	بردخون				
اهرم بندر دلوار	بازوبی شورکی دلوار بوالخیر	اهرم باغک دلوار بوالخیر	اهرم دلوار	مرکزی دلوار	اهرم	تنگستان
جم ریز انارستان	کوری حیاتی انارستان تشان	جم کوری انارستان تشان	جم ریز	مرکزی ریز	جم	جم
بندر دیلم امام حسن	عامری سیاه مکان بزرگ امام حسن والفجر	حومه لیروای شمالی لیروای جنوبی لیروای میانی	بندر دیلم امام حسن	مرکزی امام حسن	بندر دیلم	دیلم

درس ۷ شیوه‌های زندگی در استان

نظام استقرار جمعیت و فعالیت مردم در استان بوشهر به شدت متأثر از عوامل محیط جغرافیایی است. فقر منابع و پوشش گیاهی، اقلیم نامساعد، محدودیت‌های منابع آب و خاک، استقرار جمعیت و فعالیت را در استان با دشواری‌هایی رو به رو کرده است. اما به طور کلی ترکیب اجتماعی استان بوشهر همانند اکثر استان‌های کشور از سه جامعه متمایز عشايری، روستایی و شهری تشکیل شده است.

زندگی کوچ نشینی

با وجود پیدایش کانون‌های اسکان و گرایش شدید بخشی از عشاير کوچنده به یکجانشینی هنوز بخشی از جمعیت عشاير کشور در حال حرکت هستند و فاصله بین بیلاق و قشلاق را با همه دشواری‌های طی می‌کنند تا پرورش دام و تأمین بخشی از فراورده‌های مورد نیاز جامعه یکجانشین شهری و روستایی، وظیفه اجتماعی خود را انجام دهند. استان بوشهر به دلیل داشتن آب و هوای معتدل در فصل سرد محیط مناسبی را برای قشلاق عشاير کوچرو مهیا نموده است.

همچنین گستره وسیعی از استان بوشهر قلمرو زیست و محل اسکان دائمی و فعالیت عشاير است. اگرچه جمعیت عشايری نسبت کمی از جمعیت استان را در بر می‌گیرد، ولی به اقتضای شیوه زیست این گروه، بخش عظیمی از خاک استان قلمرو زیست طوایف مختلف ایل قشقایی است. شهرستان دشتستان بیشترین جمعیت عشايری استان را در خود جای داده است.

شکل ۱-۷- کوچ عشاير در استان بوشهر

شکل ۲-۷- کوچ عشاير استان

شغل اصلی عشاير علاوه بر دامداری، تولید صنایع دستی، زراعت و باغداری می‌باشد. مناطق استقرار عشاير در استان به ترتیب جمعیت، شهرستان‌های دشتستان - دشتی - تنگستان - دیروجم را در بر می‌گیرد. مناطق ییلاقی عشاير استان بوشهر در استان فارس شهرستان‌های اقلید، صغاد، بهمن، مرودشت و شیراز، در استان اصفهان سمیرم و شهرضا و در استان چهار محال و بختیاری بروجن و بلداجی است.

شکل ۳-۷- اسکان عشاير در ايل شهر بوشكان

جغرافیای انسانی استان

شکل ۴-۷- سیاه چادر از صنایع دستی عشاپر قشقایی

بیشتر بدانیم

عشایر قشقایی استان بوشهر مشتمل بر پنج طایفه و ۳۸ تیره به شرح زیراند :

- طایفهٔ شش بلوکی ۱۷ تیره
- طایفهٔ فارسیمدان ۵ تیره
- طایفهٔ دره سوری ۱۰ تیره
- طایفهٔ عمله قشقایی ۲ تیره
- طایفهٔ کشکولی بزرگ ۴ تیره

معمولًاً کوچ عشاپر به استان از اوایل مهر و خروجشان در اردیبهشت ماه هر سال انجام می‌شود.

پرسش ؟

چند نمونه از صنایع دستی ایل قشقایی را نام ببرید.

زندگی روستایی

شرایط طبیعی استان همواره یکی از عوامل اساسی در شکل‌گیری و گسترش سکونتگاه‌های روستایی قلمداد می‌شود. به‌طوری‌که محدودیت‌های منابع آب و خاک و شرایط نامساعد اقلیمی، پراکندگی نامناسب و نامتوازن جمعیت را پدید آورده است.

عوامل مؤثر در ایجاد سکونتگاه‌های روستایی استان بوشهر عبارت‌اند از :

— منابع آب : نقش بارز آب در شکل گیری سکونتگاه‌ها — به ویژه در نواحی گرم و خشک — بسیار زیاد است. به گونه‌ای که بخش عمده‌ای از جمعیت پذیری روستاهای ناحیه شکل گیری و رشد و توسعه آنها از میزان و نحوه دسترسی به منبع آب تعیین می‌کند. منابع آب استان بوشهر در پایکوه، دشت‌های دامنه‌ای و حاشیه رودخانه‌ها از کیفیت بهتری برخوردار هستند و لذا مشاهده می‌شود که دشت‌های دامنه‌ای عمده‌ترین مراکز استقرار جمعیت هستند.

پرسش ۹

چرا در نواحی کوهستانی استان جمعیت کمی زندگی می‌کنند؟

— خاک : وجود خاک‌های شور در بیشتر نقاط استان مانع جدی در استقرار روستاهای استان بوده است. دشت‌های دامنه‌ای به دلیل نداشتن محدودیت‌های خاک نواحی کوهستانی و دشت‌های پست از شرایط مساعد و مناسب طبیعی برخوردار و امکان استقرار جمعیت را فراهم آورده‌اند.

شکل ۷-۵— روستای کوهستانی سرمهک

— ساحل : به دلیل امکاناتی که دریا از طریق صیادی یا تجارت در اختیار مردم قرار داده هر زمان که منابع محیطی به ویژه آب آشامیدنی وجود داشته روستاهای پر جمعیتی در اطراف آن شکل گرفته است. فعالیت اصلی مردم در روستاهای نوار ساحلی صیادی، تجارت و فعالیت‌های وابسته به دریا می‌باشد.

جغرافیای انسانی استان

شکل ۶-۷- تصویری از روستای ساحلی خورشهاب

راه ارتباطی: بیشتر روستاهای به موازات شبکه خطوط ارتباطی اصلی در سطح استان شکل گرفته‌اند، به طوری که حیات روستاهای جاده‌ای به رفت و آمد در راه‌های ارتباطی موجود وابسته‌اند و فعالیت‌های خدماتی نقش اساسی در توسعه و رونق این روستاهای دارد.

بیشتر بدانیم

فعالیت‌های جامعه روستایی استان متکی بر زراعت عمده دیم، بهره‌برداری از باغات خرما و مرکبات، صیفی کاری، دامداری و شیلات و در برخی موارد صنایع دستی می‌باشد.

بحث کنید

- علت استقرار و عامل توسعه یکی از روستاهای پیرامون خود را بررسی کنید.

زندگی شهری

قدیمی‌ترین نشانه‌های به دست آمده از سکونت انسان در سرزمین بوشهر به دوران حکومت ایلامی‌ها و تمدن بین‌النهرین بر می‌گردد. منطقه تجاری بوشهر در آن زمان دهکده‌ای به نام لیان بود. از دوره هخامنشیان نیز آثار با ارزشی در شهرستان دشتستان کشف شده است. در زمان اردشیر بابکان شهر رام اردشیر در دو فرسنگی شهر بوشهر بنام گذاشته شد که اکنون به نام ریشه معروف است. نحوه شکل‌گیری مراکز شهری استان ییانگ استقرار جمعیت و فعالیت‌های اقتصادی وابسته به منابع آب و فعالیت‌های مرتبط با دریا در ساحل می‌باشد. شکل‌گیری این مراکز از شمالی‌ترین نقطه استان تا جنوبی‌ترین آن که عمدهاً بر روی نوار ساحلی، دشت‌ها و کوهپایه‌ها بوده که نشانگر توزیع مناسب آنها از نظر استقرار و فاصله بین این مراکز است. شهر بوشهر به عنوان مرکز استان و دیگر شهرهای ساحلی از دیر باز مراکز تجارت و فعالیت‌های بندري بوده‌اند.

شکل ۷-۷- نمایی از شهر بوشهر

پرسش

؟

مهم‌ترین مسائل و مشکلاتی که شهرهای محل زندگی شما با آن روبرو هستند کدام است؟

جغرافیای انسانی استان

بیشتر بدانیم

شهر جدید عالی شهر

محدودیت‌های توسعه کالبدی شهر بوشهر و افزایش جمعیت، ضرورت مکان‌بایی و طراحی، شهر جدیدی را در موقعیت مناسب و قابل دسترسی مطرح کرد. بر همین اساس نیز شهر جدید عالی شهر در ۲۰ کیلومتری شرق شهر بوشهر طراحی و اجرا گردید.

شهر جدید سیراف

با فراهم شدن زمینه‌های گسترشده استغلال در صنایع گاز و نیز صنایع وابسته در پارس جنوبی ایجاد شهر جدید سیراف در منتهی‌الیه جنوبی اراضی منطقه، با دید مطلوب به خلیج نایند و فرودگاه عسلویه مکان‌بایی شده و طراحی شده است.

پرسش

عوامل ایجاد شهرهای جدید در استان بوشهر چیست؟

درس ۸ جمعیت و حرکات آن در استان

جمعیت در استان ما، چگونه توزیع و پراکنده شده است؟

محیط طبیعی استان، اعم از چشم انداز کوهستانی، پایکوهی و دشتی یا جلگه‌ای آن دارای توان بالقوه زیادی است. آنچه که تاکنون از این توان‌ها بهره‌برداری شده است در حدی بوده که فرهنگ و تکنیک مناسب با زمان و مکان اجازه می‌داده است. فعالیت‌های حیاتی عمدتاً در نواحی جلگه‌ای و فاقد عوارض طبیعی تمرکز یافته‌اند، به‌طوری که در امتداد نوار ساحلی پهنهٔ عظیم آبی خلیج فارس با توجه به توان بالقوه، امکان سیار مساعدی را برای استقرار مراکز جمعیتی و فعالیتی مهیا نموده است، بالاترین تمرکز جمعیتی استان در طول ساحل می‌باشد و به عکس، بعضی دیگر از مناطق استان به دلیل عدم بهره‌گیری مناسب از توان بالقوه محیطی با دفع جمعیت روبرو بوده‌اند.

عوامل محیطی مانند گرمی هوا، کم آبی، کمبود خاک حاصلخیز از جمله عوامل کمی جمعیت این استان محسوب می‌شوند اما عوامل محیطی به تنهایی در کمی جمعیت استان مؤثر نبود بلکه عدم سیاست‌گذاری مناسب در زمینهٔ بهره‌برداری از منابع غنی زیرزمینی همچون نفت و گاز و منابع سطحی از جمله معادن سنگ آهک، شن، ماسه و ... در دهه‌های گذشته در دفع جمعیت استان مؤثر بوده است، اما طی سال‌های اخیر با سرمایه‌گذاری در این زمینه نقش مؤثری در جذب جمعیت ایفا کرده است. جمعیت در همهٔ شهرستان‌های استان بکسان توزیع شده است؛ به‌طوری که شهرستان بوشهر با ۱۵۶ نفر بیشترین تراکم و شهرستان دشتی و دیلم با ۱۷ و ۱۵ نفر کمترین تراکم نسبی را در استان داشته‌اند.

برای مطالعه

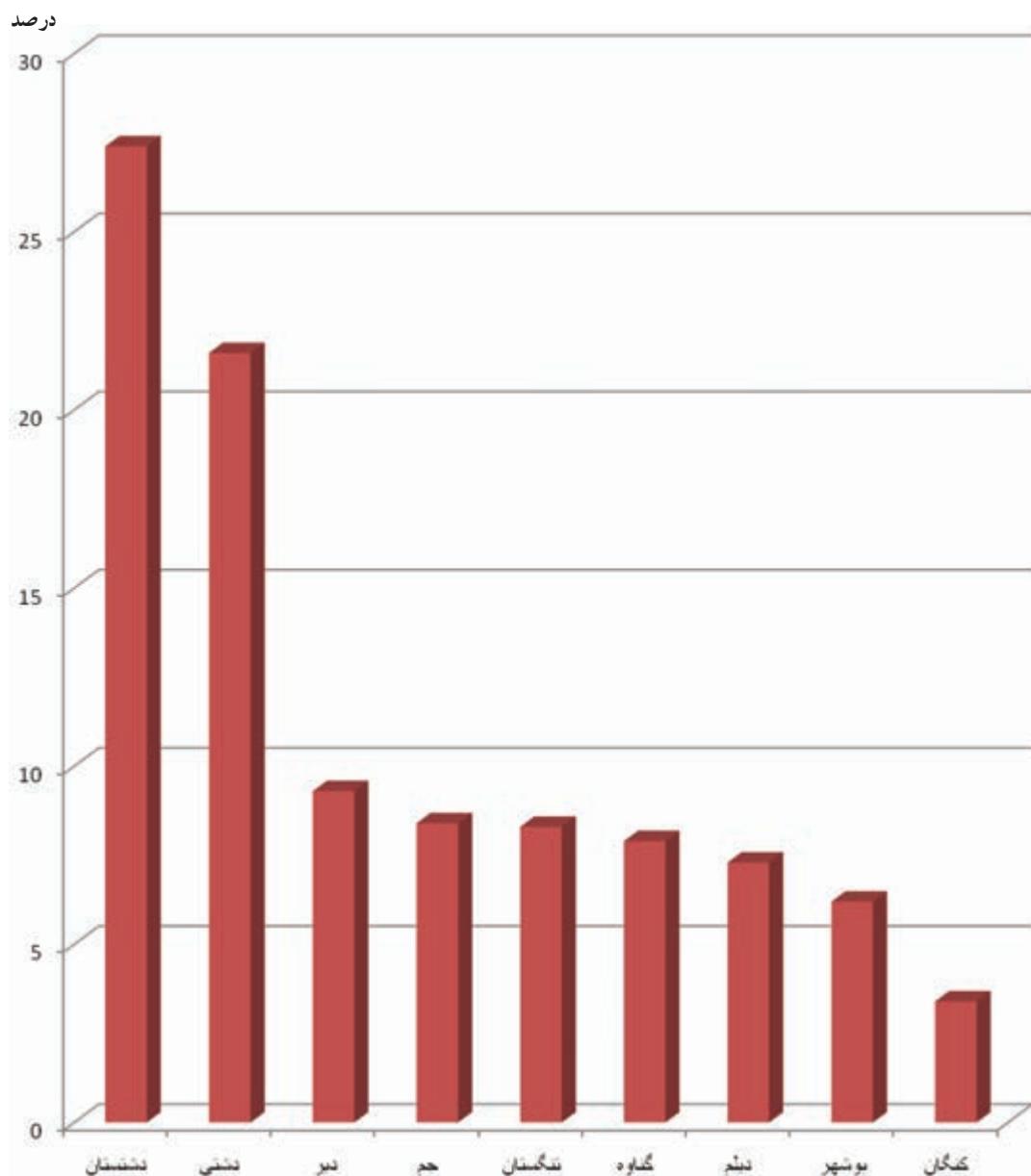
جدول ۱-۸- توزیع جمعیت استان بوشهر و مساحت، شهرنشینی، تراکم نسبی در شهرستان‌های استان در سال ۱۳۸۵

شرح	جمعیت در سال ۱۳۸۵	مساحت به (کیلومتر مربع)	درصد شهرنشینی	درصد از کل جمعیت	درصد مساحت	تراکم نسبی
استان بوشهر	۸۸۶۲۶۷	۲۳۱۶۷/۶	۶۵/۱۶	۱۰۰	۱۰۰	۲۸/۲۵
بوشهر	۲۲۵۲۹۷	۱۴۴۲	۸۶/۶۷	۲۵/۴	۶/۲	۱۵۶/۲
تنگستان	۶۳۷۲۵	۱۹۲۷	۲۴/۴۷	۷/۲	۸/۳	۲۳/۰۸
دشتستان	۲۲۶۹۰۵	۶۳۶۶/۲	۶۴/۶۸	۲۵/۶	۲۷/۴	۲۵/۶
دشتی	۷۴۸۹۸	۵۰۰۸/۴	۵۶/۲۸	۸/۴	۲۱/۶	۱۵
دیر	۴۸۶۳۶	۲۱۵۸	۵۹/۴۱	۵/۵	۹/۳	۲۲/۵۴
دیلم	۲۹۴۵۱	۱۶۹۹	۷۷/۲۵	۳/۳	۷/۳	۱۷/۳۴
کنگان	۹۵۲۴۹	۷۷۹/۲	۵۱/۳۰	۱۰/۷	۷/۴	۱۲۲/۳۶
گناوه	۸۳۴۱۸	۱۸۳۷	۷۷/۷۴	۹/۴	۷/۹	۴۵/۴
جم	۳۸۵۷۸	۱۹۵۲	۳۲/۳۹	۴/۳	۸/۴	۱۹/۸

جغرافیای انسانی استان

مقایسه کنید

بیشترین و کمترین سهم جمعیت در سال ۱۳۸۵ مربوط به کدام شهرستان‌ها بوده است؟

نمودار ۱—۸ درصد مساحت شهرستان‌های استان مطابق آخرین تقسیمات سیاسی کشور (اطلاعات خام از مرکز آمار ایران ۱۳۸۵)

روند تغییرات جمعیت در استان

براساس آمار اعلام شده در سرشماری‌های عمومی نفوس و مسکن سال‌های ۱۳۴۵ تا ۱۳۸۵ جمعیت استان از ۲۵۴۷۳۵ نفر به ۸۸۶۲۶۷ نفر رسیده که نرخ رشد سالانه جمعیت آن طی ۴۰ سال اخیر ۳/۱۶ درصد بوده است.

براساس همین آمار بیشترین نرخ رشد جمعیت استان در دهه ۱۳۵۵ تا ۱۳۶۵ بوده است به‌طوری‌که جمعیت استان در طول این دهه با رشد معادل ۵/۸ درصد افزایش یافته است. این افزایش جمعیت را از یک سو باید ناشی از توسعه صادرات و واردات کالا از طریق بنادر استان، مهاجرت هزاران نفر به علت جنگ تحمیلی از خوزستان به استان و از سوی دیگر رشد بالای موالید و کاهش مرگ و میر نسبت به دهه قبل دانست.

پیش‌بینی می‌شود با توجه به ساختار جوان جمعیت و امکان تجدید نسل بالا و اجرای طرح‌های ملی به خصوص در زمینه انرژی در پارس جنوبی و پارس شمالی رشد جمعیت استان در سال‌های آینده بالاتر از دهه ۱۳۷۵ تا ۱۳۸۵ باشد.

برای مطالعه

جدول ۲-۸- جمعیت و میزان رشد متوسط سالانه آن بر حسب درصد طی سال‌های ۱۳۴۵ تا ۱۳۸۵

سال	جمعیت	متوسط رشد سالانه
۱۳۴۵	۲۵۴۷۳۵	-
۱۳۵۵	۲۴۷۸۶۳	۳/۱۶
۱۳۶۵	۶۱۲۱۸۳	۵/۸
۱۳۷۵	۷۴۳۶۷۵	۱/۹۶
۱۳۸۵	۸۸۶۲۶۷	۱/۷۷

*مأخذ: مرکز آمار ایران

پرسش

؟

به نظر شما در دهه آینده کدام شهرستان‌های استان رشد جمعیت بالاتری خواهند داشت؟ چرا؟

تعداد و بعد خانوار:

در استان بوشهر با توجه به گرایش مردم به زندگی در خانوارهای هسته‌ای و کاهش زاد و ولد، بعد خانوارها نسبت به دهه‌های گذشته کاهش یافته است. بررسی آمار مربوط به سرشماری عمومی نفوس و مسکن نشان می‌دهد تعداد خانوارها از سال‌های ۱۳۴۵ تا ۱۳۸۵ افزایش یافته است و بعد خانوار از ۵/۱ نفر در سال ۱۳۴۵ به ۴/۷ نفر در سال ۱۳۸۵ کاهش یافته است.

جغرافیای انسانی استان

برای مطالعه

جدول ۳-۸- تعداد و بعد خانوار استان در سال‌های ۱۳۴۵ تا ۱۳۸۵

سال	۱۳۴۵	۱۳۵۵	۱۳۶۵	۱۳۷۵	۱۳۸۵
تعداد خانوار	۵۰۱۹۳	۶۸۴۹۹	۱۰۸۲۴۴۷	۱۳۲۲۶۸	۱۹۰۱۴۳
بعد خانوار	۵/۱	۵/۱	۵/۶	۴/۷	۱۹۰۱۴۳

*مأخذ: مرکز آمار ایران ۱۳۴۵ تا ۱۳۸۵

ساختمان سنی جمعیت:

منظور از ترکیب یا ساختمان سنی جمعیت بررسی توزیع جمعیت در هر یک از گروه‌های سنی است. با نگاهی به ترکیب سنی جمعیت استان بوشهر در جدول ۴-۸ درمی‌یابیم که این استان از نظر ساختار سنی جوان است به طوری که ۳۸/۵ درصد جمعیت این استان کمتر از ۲۰ سال می‌باشند.

برای مطالعه

جدول ۴-۸- ترکیب سنی جمعیت استان بوشهر در سال ۱۳۸۵

گروه سنی	تعداد افراد	مرد	زن
۰-۴ ساله	۷۶۷۸۸	۳۹۴۰۲	۳۷۳۸۶
۵-۹ ساله	۶۸۲۸۹	۳۴۹۲۷	۲۲۳۶۲
۱۰-۱۴ ساله	۸۲۶۶۰	۴۲۲۸۶	۴۰۳۷۴
۱۵-۱۹ ساله	۱۱۳۹۹۰	۵۹۴۶۴	۵۴۵۲۶
۲۰-۲۴ ساله	۱۲۳۸۵۸	۶۷۶۷۹	۵۶۱۷۹
۲۵-۲۹ ساله	۱۰۱۶۳۹	۵۶۱۱۰	۴۵۵۲۹
۳۰-۳۴ ساله	۷۳۳۲۱	۴۰۰۳۰	۳۳۲۹۱
۳۵-۳۹ ساله	۵۹۲۸۲	۳۲۰۹۳	۲۷۲۹۰

۲۰۹۰۵	۲۳۱۹۶	۴۴۱۰۱	۴۴_۴۰ ساله
۱۸۱۵۰	۲۱۰۵۷	۳۹۲۰۷	۴۹_۴۵ ساله
۱۶۰۶۶	۱۶۸۹۳	۳۲۹۵۹	۵۴_۵۰ ساله
۱۱۲۳	۹۸۱۷	۲۱۳۵۰	۵۹_۵۵ ساله
۶۸۳۷	۶۰۳۱	۱۲۸۶۸	۶۴_۶۰ ساله
۵۹۶۵	۶۵۶۷	۸۲۵۳۲	۶۹_۶۵ ساله
۴۷۴۰	۵۴۹۷	۱۰۲۳۷	۷۴_۷۰ ساله
۳۲۸۸	۴۳۴۸	۷۶۳۶	۷۹_۷۵ ساله
۱۸۶۹	۱۸۵۱	۳۷۲۰	۸۴_۸۰ ساله
۱۰۱۵	۸۱۴	۱۸۲۹	۸۵_ساله و بیشتر

فعالیت

- ۱- با توجه به هرم‌های سنی، وضعیت گروه‌های سنی ۱۵ تا ۶۴ سال چه تغییری کرده است؟ نتیجه این تغییرات چیست؟
- ۲- اطلاع از ساختمان سنی جمعیت چه کمکی به برنامه‌ریزان امور اقتصادی و اجتماعی می‌کند؟

برای مطالعه

جدول ۵-۸- گروه‌های عمده سنی در استان در سال‌های ۱۳۶۵ تا ۱۳۸۵

سال	گروه‌های عمده سنی	۱۳۶۵	۱۳۷۵	۱۳۸۵
۰_۱۴	۴۸/۶	۴۲/۵۲	۲۶/۶۹	۱۳۸۵
۱۴_۶۴	۴۸/۷	۵۲/۷۲	۷۰/۲۵	۱۳۷۵
۶۵_ساله و بیشتر	۲/۶	۲/۷۶	۱۱/۹۵	۱۳۶۵
۸۵_ساله و بیشتر	۱۸۲۹	۸۱۴	۱۰۱۵	

جغرافیای انسانی استان

ساختمان جنسی جمعیت :

نسبت جنسی بیانگر تعداد مردان نسبت به زنان است.

براساس نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۸۵ از کل جمعیت ۸۸۶۲۶۷ نفری استان ۴۶۸۰۶۸ نفر مرد و ۴۱۸۱۹۹ نفر زن بوده است، به عبارت دیگر براساس این سرشماری نسبت جنسی در استان ۱۱۲ نفر می باشد .

فعالیت

- ۱- نسبت جنسی در گروه سنی ۱۵-۲۰ ساله چقدر است؟ سبب تفاوت تعداد آنها چیست؟
- ۲- در کدام گروه سنی تعداد مردان بیشتر از زنان و در کدام گروه سنی تعداد زنان بیش از مردان است؟ دلایل آن را ذکر کنید.

برای مطالعه

جدول ۶-۸ - نسبت جنسی جمعیت در استان

سال	تعداد کل جمعیت	مرد	زن	نسبت جنسی
۱۳۵۵	۲۴۷۸۶۳	۱۷۸۳۶۶	۱۶۹۴۹۷	۱۰۵
۱۳۶۵	۶۱۲۱۸۳	۳۱۱۵۰۳	۳۰۰۶۸۰	۱۰۳
۱۳۷۵	۷۴۳۶۷۵	۳۷۷۳۹۰	۳۶۶۲۸۵	۱۰۳
۱۳۸۵	۸۸۶۲۶۷	۴۶۸۰۶۸	۴۱۸۱۹۹	۱۱۱/۹

مأخذ : مرکز آمار ایران

بررسی نحوه استقرار جمعیت :

در چند دهه اخیر به دلیل گرایش به زندگی در شهرها، مهاجرت روستاییان به شهرها افزایش یافته است. به طوری که در صد جمعیت شهری نسبت به کل جمعیت استان در سال ۱۳۵۵، ۳۴ درصد بوده و در سال ۱۳۸۵ به ۶۵ درصد رسیده است . بررسی روند تحولات جمعیت روستایی استان بعد از ۱۳۵۵ نمایانگر این واقعیت است که جمعیت روستایی کاهش یافته است.

از عواملی که در امر کاهش جمعیت روستایی مؤثر بوده است عبارت اند از :

- ۱- مهاجرت از نقاط روستایی به شهرها
- ۲- تبدیل برخی از نقاط روستایی به کانون های شهری

برای مطالعه

جدول ۸-۷- جمعیت استان به تفکیک نقاط شهری، روستایی و غیره ساکن در سال های ۱۳۴۵ تا ۱۳۸۵

غیرساکن		روستایی		شهری		جمعیت	سال
درصد	جمعیت	درصد	جمعیت	درصد	جمعیت		
۲/۸۶	۷۱۸۰	۷۵/۴۶	۱۹۰۱۱۸	۲۱/۶۸	۵۴۶۲۳	۲۵۱۹۲۱	۱۳۴۵
۱/۸۵	۱۳۴۹۸	۶۱/۹	۲۱۵۲۲۱	۳۴/۲۵	۱۱۹۱۴۴	۳۴۷۸۶۳	۱۳۵۵
۰/۹۴	۵۶۹۵	۴۶/۴۷	۲۸۴۵۰۸	۵۲/۵۹	۳۲۱۹۸۰	۶۱۲۱۸۳	۱۳۶۵
۲/۲	۱۶۳۰۲	۴۴/۷۶	۳۳۲۸۸۴	۵۳/۴	۳۹۴۴۸۹	۷۴۳۶۷۵	۱۳۷۵
۰/۶۱	۵۳۹۳	۲۴/۲۳	۳۰۳۴۰۹	۶۵/۱۶	۵۷۷۴۶۵	۸۸۶۲۶۷	۱۳۸۵

براساس جدول شماره (۸-۷) جمعیت عشایری نیز از ۲/۸۶ درصد در سال ۱۳۴۵ به ۰/۶۱ درصد در سال ۱۳۸۵ کاهش یافته که نشان دهنده یک جانشینی آنهاست.

بحث کنید

چرا جمعیت شهرنشینی در بعضی از شهرستان‌ها بالاست؟

علت یک جانشینی عشایر در طول دهه اخیر چیست؟

مهاجرت: مهاجرت و چگونگی توزیع مجدد جمعیت در استان یکی از اساسی‌ترین عواملی است که سیاست‌گذاران اقتصادی-اجتماعی جامعه برای کنترل جمعیت و جهت دادن به جابه‌جایی‌های جمعیتی و نیز هدایت جمعیت به سوی قطب‌های اقتصادی به آن توجه دارند.

استان بوشهر با وجود شرکت‌های نفتی و گازی اجرای طرح‌های صنعتی بزرگ نیروی انسانی فعال سایر استان‌ها را به خود جذب کرده است. در استان نیز به دلیل کمبود امکانات کشاورزی و خدمات رفاهی، مهاجرت روستاییان به شهرها را افزایش داده است. در شهرستان‌های کنگان و جم به خصوص منطقه عسلویه نیز اجرای طرح‌های صنعتی هرچند تحولات قابل توجهی در ابعاد زندگی بومیان ایجاد کرده، ولی باعث اختلال در محیط زندگی افراد محلی گردیده و جابه‌جایی‌های داخلی را افزایش داده است.